

Magdalena Rozenberg

"Zakład Glottodydaktyki Instytutu Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego. 40 lat działalności",
Marek Jaroszewski, Anna Jaroszevska, Marta Torenc,
Warszawa 2012 : [recenzja]

Studia Germanica Gedanensia 29, 315-317

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Literatur

- Hansen, Björn (2001): *Das slavische Modalauxiliar. Semantik und Auxilialisierung im Russischen, Polnischen, Serbischen/Kroatischen und Altkirchenslavischen*. München.
- Kątny, Andrzej / Socka Anna (Hg.) (2010): *Modalität / Temporalität in kontrastiver und typologischer Sicht*. Frankfurt/M.
- Lehmann, Christian (2002): *Thoughts of Grammaticalization. A programmatic Sketch*. Erfurt.
- Reis, Marga (2001): Bilden die Modalverben im Deutschen eine syntaktische Klasse? In: R. Müller / M. Reis (Hg.): *Modalität und Modalverben im Deutschen*. Hamburg.
- Vater, Heinz (1975): Werden als Modalverb. In: J. Calbert / H. Vater (1975): *Aspekte der Modalität*. Tübingen, 71–148.

Andrzej Kątny
(Gdańsk)

Marek Jaroszewski, Anna Jaroszewska, Marta Torenc (2012): *Zakład Glottodydaktyki Instytutu Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego. 40 lat działalności*. Warszawa: Instytut Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, 188 S.

Publikacja rocznicowa Marka Jaroszewskiego, Anny Jaroszewskiej i Marty Torenc *Zakład Glottodydaktyki Instytutu Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego. 40 lat działalności* prezentuje dzieje, istotne rysy, kierunki rozwojowe oraz sylwetki pracowników Zakładu Metodyki Nauczania Języka Niemieckiego (później Zakładu Glottodydaktyki) w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1972–2012. Rocznicza ta, przypadająca na rok 2012, zbiega się z jubileuszem prof. dr hab. Elżbiety Zawadzkiej-Bartnik, która od czterdziestu lat współtworzy tenże zakład.

W niniejszej publikacji, której pomysłodawcą jest prof. dr hab. Marek Jaroszewski, zastosowano układ czterech rozdziałów. Rozdział pierwszy *Historia Zakładu Metodyki Nauczania Języka Niemieckiego/Zakładu Glottodydaktyki Instytutu Germanistyki UW*, wspólnego autorstwa, obejmuje dzieje zakładu, na które składają się trzy etapy jego działalności wynikające ze zmian organizacyjnych w UW: 1) Metodyka nauczania języka niemieckiego w Katedrze Filologii Germańskiej UW w latach 1960–1972 ze szczególnym uwzględnieniem działalności dr Barbary Płaczkowskiej i dr Eugenii Sowińskiej; 2) Zakład Metodyki Nauczania Języka Niemieckiego Instytutu Germanistyki UW w latach 1972–2008 z przedstawieniem ścieżek naukowych jego pracowników: prof. dr hab. Elżbiety Zawadzkiej-Bartnik, dr Hanny Bawej-Krajewskiej, mgr Krystyny Gronkowskiej, mgr Joanny Kosmali i mgr Barbary Wolkowiak-Sobol. Ponadto etap ten obejmuje działalność naukową pracowników od roku 1991, w tym działalność dr hab. Ewy Tomczyk-Popińskiej, dr Ireneusza Gaworskiego, dr Hanny Szarmach-Skazy, mgr Anny Jaroch i mgr Zofii Kotowskiej. Niniejszy etap zamyka prezentacja rozwoju zakładu od roku 2000, w tym działalność naukową prof. dr hab. Elżbiety Zawadzkiej-Bartnik, dr Anny Jaroszewskiej i dr Marty Torenc; 3) Zakład Glottodydaktyki Instytutu Germanistyki UW w latach 2008–2011, obejmujący zakres pracy

naukowo-badawczej a rozszerzony o nowych pracowników: dr Beatę Karpetę-Peć i dr Joannę Sobańską-Jędrych. Etap ten zamyka przedstawienie perspektyw naukowych i dydaktycznych Zakładu Glottodydaktyki.

Rozdział drugi *Kształcenie zawodowe i praktyki pedagogiczne studentów*, autorstwa Marka Jaroszewskiego i Marty Torenc, podejmuje temat kształcenia zawodowego i praktyk pedagogicznych studentów warszawskiej germanistyki. Rozdział ten, który nie powstałby, jak piszą Autorzy, bez znaczącego udziału mgr Zofii Kotowskiej jako wieloletniego kierownika i opiekuna praktyk pedagogicznych w zakładzie, kończy właśnie jej refleksja nad działalnością kierownika takich praktyk i ich znaczenia dla przyszłej pracy pedagogicznej.

Wczoraj i dziś. Pracownicy o swej działalności zawodowej to tytuł trzeciego rozdziału, który ma charakter wspomnieniowy. Jego wieloletni pracownicy i kierownicy: prof. dr hab. Elżbieta Zawadzka-Bartnik, dr Hanna Szarmach-Skaza oraz mgr Zofia Kotowska przypominają działalność zakładu, przy czym wspomnienia i rozważania dr Hanny Szarmach-Skazy oraz mgr Zofii Kotowskiej stanowią zwarte wypowiedzi. Rozdział kończy się wywiadem z prof. dr hab. Elżbietą Zawadzką-Bartnik, z którą rozmawiały dr Anna Jaroszevska i dr Marta Torenc. Wywiad ten określić można jako zbiór podsumowań dotyczących działalności zakładu, a jednocześnie jako prezentację pracy organizacyjnej i naukowo-badawczej prof. dr hab. Elżbiety Zawadzkiej-Bartnik.

Ostatni czwarty rozdział *Dorobek naukowy pracowników Zakładu Metodyki Nauczania Języka Niemieckiego/Zakładu Glottodydaktyki Instytutu Germanistyki UW* przedstawia czterdziestoletni dorobek naukowy pracowników zakładu, który obejmuje bibliografię publikacji naukowych i dydaktycznych pracowników zakładu, wykaz prac magisterskich napisanych w zakładzie pod kierunkiem jego pracowników naukowych oraz spis prac doktorskich i habilitacyjnych napisanych pod kierunkiem pracowników naukowych zakładu lub przez nich samych. Opracowania części bibliograficznej podjął się Marek Jaroszewski, natomiast stworzeniem wykazu prac magisterskich, doktorskich oraz habilitacyjnych zajęła się Anna Jaroszevska.

Niniejszą publikację wzbogacają liczne zdjęcia pracowników zakładu, zamieszczone na jej końcu. Spis wykorzystanych w publikacji pozycji książkowych oraz indeks osób przywołanych na jej kartach dopełniają treści tematyczne podjęte na łamach niniejszej publikacji.

Podsumowanie: Zasadniczym celem publikacji rocznicowej Marka Jaroszewskiego, Anny Jaroszevskiej i Marty Torenc nie jest eksplikacja i rozwijanie myśli naukowej, lecz poinformowanie Czytelnika o głównych i istotnych rysach, ważniejszych założeniach i koncepcjach oraz perspektywach w Zakładzie Metodyki Nauczania Języka Niemieckiego (później Zakładu Glottodydaktyki) w Instytucie Germanistyki UW, przy czym dodać należy, że na 188 stronach trudno jest oddać czterdzieści lat działalności. Z tego też względu stawianie pytań czy konkludowanie o *dobrym czy złym* wydaje się zbyteczne. Zostawmy wnioski pracownikom! Można kwestionować celowość takich publikacji, twierdząc, że one nie wnoszą i nie ulepszają wiedzy naukowej. Ale przy takich publikacjach należy być może odróżnić pytanie o celowość naukową, od pytania o celowość dotyczącą upowszechniania czy propagowania faktów związanych z nauką, czyli pytania o „użyteczność poznawczą” wpływającą z naturalnej ciekawości, jak i z potrzeby posiadania ogólnego

poglądu czy ogólnej wiedzy o funkcjonowaniu jednostek akademickich. A może po prostu należy przyjąć takie publikacje bez specjalnego ich wytłumaczenia, nadając im raczej znaczenie przewodnika po faktach, czy też pamiątki rozumianej jako uznanie dla wkładu i rozwoju wiedzy naukowej.

Magdalena Rozenberg
(Gdańsk)

Stefan H. Kaszyński (2012): *Krótką historia literatury austriackiej*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM. 403 S.

Stefan H. Kaszyński (2012): *Kurze Geschichte der österreichischen Literatur* (= Studien zur Germanistik, Skandinavistik und Übersetzungskultur, Bd. 4). Aus dem Polnischen übersetzt von Alexander Höllwert. Frankfurt/M.: Peter Lang. 312 S.

Wer in polnischen Bibliotheken nach einer Geschichte der deutschen Literatur sucht, wird sehr schnell fündig. Das Angebot ist beachtlich, wenn man bedenkt, dass es sich hier um eine fremdsprachliche Literatur handelt. Neben den Literaturgeschichten deutscher Autoren finden sich nicht wenige von polnischen Germanisten stammende. Gerade in den Jahren nach dem Zweiten Weltkrieg entstand in Polen eine Reihe von Büchern zur Literaturgeschichte des westlichen Nachbarn. Zu den bekanntesten Herausgebern gehören Marian Szyrocki, Zdzisław Żygulski, Norbert Honsza, Hubert Orłowski, Jan Papiór, Irena Światłowska-Prędota, Krzysztof Kuczyński, Zbigniew Światłowski, Czesław Karolak, Wojciech Kunicki, um nur einige Namen zu nennen.¹

Eine eigenständige Geschichte der österreichischen Literatur suchte man bisher vergeblich, obwohl österreichische Literatur bereits seit Jahren an polnischen Universitäten gesondert gelehrt wird. Diesen Mangel versucht der Posener Germanist Stefan H. Kaszyński mit seiner *Kurzen Geschichte der österreichischen Literatur* zu beheben, die 2012 zunächst auf Polnisch, nahezu gleichzeitig aber auch in der deutschen Übersetzung von Alexander Höllwert erschienen ist. Der Verfasser bezeichnet sein Buch als ein „Wissenskompodium“,² geeignet als Grundlage für ein Hochschulstudium zur Literaturgeschichte. Lehrbuchartig wird die österreichische Literatur von der Zeit der Gründung der eigenständigen Österreichischen Monarchie im Jahre 1804 bis in die jüngste Gegenwart behandelt. In dieser Form ist Kaszyńskis *Kurze Geschichte der österreichischen Literatur* eine Pionierleistung, denn es handelt sich hier um die erste Geschichte der österreichischen Literatur, die außerhalb Österreichs entstanden ist (S. 11).

¹ Vgl. Przemysław Sznurkowski, *Pisarze niemieccy w drodze na Parnas*. In: *Zbliżenia Interkulturowe / Interkulturelle Annäherungen Polska Niemcy Europa*, 8/2010, 122–124, hier S. 122. Stellvertretend für die deutsche Wissenschaft können Rolf-Dieter Kluge und Peter Oliver Loew genannt werden.

² Stefan H. Kaszyński, *Kurze Geschichte der österreichischen Literatur*, S. 11.